

Könyvbemutatók a közép-európai kultúrtörténet jegyében

2025/05/12

2025. május 8-án két figyelemre méltó tudományos kötet mutatkozott be a nemzeti könyvtárban a közép-európai kulturális örökség jegyében.

KÖNYVBEMUTATÓ

KOVÁCS ESZTER

A régi magyarországi énekköltészet biblikus cseh nyelvű nyomtatott emlékei a kezdetektől 1701-ig

MÉSZÁROS ANDOR

A csehszlovakizmus története az első világháborúig

2025. május 8., csütörtök 17.00

Magyar Nemzeti Múzeum
Könyvtárellátó Központ

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

[1]

Az MNMKG Országos Széchényi Könyvtár és a Szent Adalbert Kelet- és Közép-Európa Kutatásokért Alapítvány közös szervezésében került sor két új könyv bemutatására 2025. május 8-án a nemzeti könyvtárban. Az eseményt Lewalt-Jeziński Zoltán, a nemzeti könyvtár főigazgatói kabinetvezetője nyitotta meg, köszöntőjében hangsúlyozva a tudományos együttműködések és a közép-európai kulturális örökség fontosságát.

A rendezvény első felében Kiss Gy. Csaba irodalomtörténész, Széchényi-díjas egyetemi tanár ismertette Mészáros Andor történész új kötetét **A csehszlovakizmus története az első világháborúig** címmel. Előadásában Kiss felvázolta a csehszlovakizmus eszméjének történelmi és ideológiai gyökereit, külön kitérve arra, hogy miként vált ez a gondolat az első világháborút

követően államalkotó ideológiává a Csehszlovák Köztársaság megalakulásakor. Az eszme kibontakozásának háttérét a XIX. századi nemzeti mozgalmak, az intellektuális közeg és a politikai környezet egyaránt meghatározták.

[2]

[3]

A második könyvbemutatón már Mészáros Andor vált előadóvá: ő ismertette Kovács Eszter, az MNMKK OSZK Régi Nyomtatványok Tára munkatársának új kötetét, amely **A régi magyarországi énekköltészet biblikus cseh nyelvű nyomtatott emlékei a kezdetektől 1701-ig** címet viseli. A könyv 2024 novemberében jelent meg a Szent Adalbert Alapítvány és az MNMKK OSZK közös kiadásában. Egyedülálló kétnyelvű antológia ez, amely a XVII. századi magyarországi nyomtatványokban fennmaradt cseh és szlovák nyelvű énekverseket gyűjt egybe, magyar fordításokkal és alapos bevezető tanulmánnyal kísérve.

Mészáros Andor kiemelte, hogy a korabeli Magyarország soknyelvű és soknemzetiségű tér volt, de nem a mai értelemben vett multikulturális társadalom: a különféle népek ugyanabban a keresztény „Hungarus” kultúrkörben éltek, amelyben a közös vallás és hagyományteremtés volt az összetartó erő. Az énekköltészetben különösen fontos szerepet játszott a szlovák közvetítés, amely révén cseh dallamok és szövegek is beépültek a magyarországi repertoárba. A műfaj vizsgálatát Mészáros a tavaly elhunyt Käfer István megállapításával zárta: ezt a hagyományt a cseh-szlovák-magyar háromszög metszetében kell értelmezni.

A bemutatót követően a jelen lévő közönség kérdéseire válaszolva a szerző elárulta, hogy már dolgozik a kötet folytatásán, amely egyelőre 1760-ig fogja követni a biblikus cseh nyelvű énekköltészet magyarországi jelenlétét.

[Kovács Eszter kötete](#) [4] kapható az OSZK boltjában, illetve megrendelhető a kiadvanytar@oszk.hu [5] e-mail-címen.

[6]

[7]

Kovács Eszter: [A régi magyarországi énekköltészet biblikus cseh nyelvű nyomtatott emlékei a kezdetektől 1701-ig](#) [8]

Kovács Eszter

A régi magyarországi énekköltészet biblikus cseh nyelvű nyomtatott emlékei a kezdetektől 1701-ig

[9]Kovács Eszter kötete a régi magyarországi énekköltészet egy különleges szeletét tárja az olvasó elé: a biblikus cseh nyelvű nyomtatott énekeket a kezdetektől 1701-ig. A tanulmány és szövegkiadás magyar fordítással együtt segít megérteni e dallamok és szövegek kulturális, vallási és történelmi jelentőségét. A kötet nemcsak a szakemberek, hanem minden érdeklődő számára izgalmas betekintést nyújt ebbe az értékes hagyományba.

„Nehéz egyértelműen meghatározni, hogy a katalógusban adatszerűen összegyűjtött 2335 vers és ének melyik mai modern közép-európai nemzet kulturális hagyományaiba illeszkedik. Többségük cseh szerző műve, és első megjelenési helyük is Csehországban vagy Morvaországban keresendő. A cseh énekeskönyvekből átvett vagy Magyarországon élő cseh szerzők művei joggal sorolhatók a cseh kulturális örökséghez, de a hazai hagyománynak ugyanúgy a szerves részét képezik. Elsősorban a szlováksághoz köthetők, hiszen a hazai lutheránus szlovákok voltak az elsődleges befogadó közeg, de tágabb értelemben a magyarországi, Hungarus kulturális örökséghez is tartoznak. A cseh eredetű énekeskönyvek idővel szlovák szerzők műveivel egészültek ki, és a század végére a szlovákság is jelentős énekszerzőkkel büszkélkedhetett.” (Kovács Eszter)

Mészáros Andor: [A csehszlovakizmus története az első világháborúig](#) [10]

Mészáros Andor

A csehszlovákizmus története az első világháborúig

[11]A történelemben sokszor sikerült kialakítani két vagy több nemzeti, etnikai közösség együttélésének közjogi, alkotmányos feltételeit egy állami keretben.

A csehszlovakizmus ezekkel szemben két, a modern nemzeti mozgalom sikeres korszakát megélő nemzeti közösségből kívánt kialakítani egy újonnan, szinte a semmiből születő és egységes nemzeti, később pedig nemzetállami létet biztosító etnikai csoport alapját adó nemzeti közösséget.

E romantikus, a történelmi mítoszok jegyét is hordozó eszme születésétől vázoljuk fel, mutatjuk be történetét, az eszme születésének alapjait, ideológiai, történelmi mitológiáját és fejlődését a romantikus idealizmustól a nemzeti érdekérvényesítés eszközévé válásától egészen államalkotó ideológiává formálódásáig. A néhány évtized alatt létrehozott kollektív identitáselemek, a konstruált közös történelem az 1918-as fordulat idején szinte azonnal a hatalmi politika és a társadalomalakítás gyakorlati eszközévé vált.

2025/05/12 - 13:29

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/konyvbemutatok-kozep-europai-kulturtortenet-jegyeben_250508

Hivatkozások:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Kettos-konyvbemutato_250508_FB.jpg
- [2] https://oszk.hu/sites/default/files/Kettos-konyvbemutato_250508_03.jpg
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/Kettos-konyvbemutato_250508_05.jpg
- [4] <http://oszk.hu/kiadvany/regi-magyarorszag-enekkolteszet-biblikus-cseh-nyelvu-nyomtatott-emlekei-kezdetektol-1701>
- [5] <mailto:kiadvanytar@oszk.hu>
- [6] https://oszk.hu/sites/default/files/Kettos-konyvbemutato_250508_01.jpg
- [7] https://oszk.hu/sites/default/files/Kettos-konyvbemutato_250508_04.jpg
- [8] <https://oszk.hu/kiadvany/regi-magyarorszag-enekkolteszet-biblikus-cseh-nyelvu-nyomtatott-emlekei-kezdetektol-1701>
- [9] https://oszk.hu/sites/default/files/Kovacs-Eszter_A-regi-magyarorszag-enekkolteszet_konyvborito.jpg
- [10] <https://www.kairosz.hu/A-csehszlovakizmus-tortenete-az-elso-vilaghaboruig>
- [11] https://oszk.hu/sites/default/files/Meszaros-Andor_A-csehszlovakizmus-tortenete_konyvborito.jpg
- [12] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [13] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>